

בש"פ 6151/16 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון
בש"פ 6151/16

כבוד השופט ח' מלצר
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

פלוני

המשיב:

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 וסעיף 19 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971

י"ג באב התשע"ו (17.08.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד בת שבע אבגז

בשם המבקשת:

עו"ד ניר אלפסה

בשם המשיב:

החלטה

1. לפני בקשה להארכת מעצרו של המשיב, מכח סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) וסעיף 10 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער) לתקופה של 45 ימים, שימנו החל מתאריך 12.08.2016, או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 43725-03-16 המתנהל בבית-המשפט המחוזי, בשבתו בעניינו של המשיב כבית משפט לנוער בתל-אביב, לפי המוקדם מביניהם.

להלן אביא את הנתונים הנדרשים להכרעה במכלול.

2. בתאריך 12.02.2015 הוגש לבית המשפט המחוזי לנוער בתל-אביב כתב אישום נגד המשיב. כפי שיפורט בהמשך, כתב האישום תוקן פעמיים. כתב האישום המתוקן בשנית כולל שלושה אישומים, כאשר השניים הראשונים מופנים למשיב בלבד, ואילו האישום השלישי מופנה הן למשיב והן לאביו.

על פי החלק הכללי של כתב האישום, בשנת 2015, במהלך חודש יוני, התגלע סכסוך (להלן: הסכסוך) בין המשיב לבין שני קטינים אחרים שיש ביניהם קרבה משפחתית (להלן: פ.א ו-ג.ח). לפי הנטען בחלק הכללי של כתב האישום, בגין הסכסוך – המשיב העביר מסרים מאיימים כלפי פ.א ו-ג.ח.

3. על פי כתב האישום – המבוא הנ"ל מהווה חלק בלתי נפרד מהאישומים שפירוטם בא מיד בסמוך:

א) על פי העובדות הנטענות בגדר האישום הראשון – עובר לתאריך 25.12.2016 פ.א קיבל שיחת טלפון לא מזוהה, בגדרו הזדהה הדובר כ-ת' ואיים עליו באומרו "אנחנו עוד נזיין אותך". על פי הנטען, בעקבות השיחה הנ"ל, בתאריך 25.12.2015 הגיע פ.א בלוויית שניים מבני דודיו (להלן: ס.ס ו-א.מ, או: השלושה) אל מקום סמוך לביתו של המשיב. זאת, לפי הנטען, כדי לברר האם המשיב אחראי לאותה שיחה. עם הגעתם של השלושה פגשו במשיב, אשר שהה במקום עם שניים מבני דודיו (להלן: שניים נוספים). בשלב זה נטען כי פ.א פנה אל המשיב ושאל אותו האם הוא איים עליו בטלפון. לפי המפורט באישום הראשון, בתגובה לשאלה זו, המשיב הצמיד אל פ.א סכין, חתך את חזהו, ואיים על השלושה כי יפגע בהם אם לא יסתלקו מהמקום. מיד לאחר מכן, כך נטען, כאשר ס.ס התכופף להרים את הטלפון הנייד שלו – המשיב בעט בראשו, ואילו השניים הנוספים שנלוו למשיב דחפו את השלושה וזרקו לעברם מקל. לפי הנטען, בעוד האחרונים נמלטים מהמקום – המשיך המשיב לאיים עליהם באומרו כי "יומם יגיע".

בגין המעשים המפורטים באישום הראשון יוחסו למשיב העבירות הבאות: פציעה בנסיבות מחמירות (סכין ובצוותא) (עבירה לפי סעיף 335(א)(1) ו-(2) בנסיבות סעיף 334 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ואיומים (עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין).

ב) על פי האישום השני – עובר לתאריך 01.01.2016 התקשר המשיב אל ג.ח וקילל אותו. בהמשך לשיחה זו, כך נטען, קיבל ג.ח מסרים מאנשים שונים כי בכוונת המשיב לפגוע בו, בפ.א, ובחבריהם. בעקבות השיחה הנ"ל הגיע ג.ח בתאריך 01.01.2016 אל ביתו של המשיב, אשר, לפי הנטען, שהה באותה העת בסמוך לביתו יחד עם השניים הנוספים. מעובדות האישום השני עולה כי עם הגעתו אל המקום שאל ג.ח את המשיב לפשר המסרים המאיימים אותם קיבל, ובתגובה, כך נטען, המשיב אמר לו שסתלק מן המקום וכי הם "יפגשו ברחוב". לפי הנטען, בשלב זה ג.ח והמשיב התעמתו בכך שאחזו זה בחולצתו של זה, בעוד אחד מהשניים הנוספים, כך נטען, הכה בראשו של ג.ח באמצעות חפץ קהה, ואילו המשיב הניח את ידיו על גרונו של ג.ח ולחץ עליו. בהמשך לכך, לפי הנטען, המשיב ואחד מהשניים הנוספים בעטו בג.ח עד אשר יצא בן משפחה נוסף של המשיב מביתו ואמר לג.ח להסתלק מהמקום.

בגין המעשים המפורטים באישום השני יוחסה למשיב עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות (בצוותא) (עבירה לפי סעיף 382(א) בנסיבות סעיף 379 לחוק העונשין).

(ג) על פי האישום השלישי - מספר ימים לפני התאריך 15.01.2016 פגש המשיב את אחד מבני משפחתו של ג.ח, ואיים בפניו כי כאשר יפגוש את ג.ח או את א.ח, שהוא קרוב משפחה נוסף של ג.ח (להלן: המנוח) - הוא "ייתן להם לרדת על הברכיים עם דם". לפי הנטען, במעמד זה החזיק המשיב אולר ורוגטקה. מעובדות האישום השלישי עולה עוד, כי בתאריך 15.01.2016, בשעות הערב, בעת שהמשיב הלך ברחוב הוא ראה קטין אחר (להלן: א.מ), ושאל אותו האם הוא יודע היכן נמצאים ג.ח והשלושה. לאחר שא.מ השיב כי הוא אינו יודע היכן הם נמצאים, המשיב, כך נטען, אמר לא.מ שימסור להם שהם "הולכים למות היום", והראה לא.מ כי הוא אווז בידו בסכין.

עוד על פי האישום השלישי, בהמשך לאירועים הנ"ל בסביבות השעה 20:50, פ.א יצא מביתו ביפו כשהוא רכוב על אופניו, בדרכו לפגוש את ג.ח, ושניים אחרים (להלן: ע.ע ו-מ.ג), ובדרכו ראה פ.א את המשיב. לפי הנטען, בשלב זה החל המשיב לרדוף אחרי פ.א כאשר הוא אווז בסכין וקורא לו לעצור. על פי האישום השלישי, פ.א נמלט והגיע אל בית (להלן: הבית), שמחוצה לו, כך נטען, שהו באותה העת ג.ח, ע.ע ו-מ.ג, ובמרחק קצר מהם שהו המנוח ושניים אחרים. מעובדות האישום השלישי עולה כי מיד בהגיעו אל מול הבית, אמר פ.א לנוכחים כי המשיב רודף אחריו. על פי הנטען, שניות ספורות לאחר מכן המשיב הגיע למקום כשהוא אווז בסכין וניגש לדקור את פ.א, לפי נטען, במטרה לגרום למותו. בעקבות כך חצצו ג.ח ו-מ.ג בין המשיב לבין פ.א, ותוך שהוא נאבק עם ג.ח ועם מ.ג, כך נטען, המשיב דקר את מ.ג ארבע דקירות וכן דקר את ג.ח שתי דקירות. לפי הנטען, בעקבות החבלות שנגרמו להם ג.ח ו-מ.ג חדלו להיאבק במשיב והמשיב נסוג מהמקום כאשר הוא מסנן לעברם "אתם עוד תראו". בשלב זה, כך נטען, פ.א, ע.ע והמנוח נכנסו לחצר שבחלקו האחורי של הבית (להלן: החצר), ואילו ג.ח ו-מ.ג פונו לבית החולים.

עוד עולה מעובדות האישום השלישי כי בהמשך לאמור לעיל המשיב קשר עם אביו קשר לגרום למותם של פ.א ואחרים. כן נטען, כי בעקבות כך, המשיב, אביו, והשניים הנוספים נכנסו לחצר כשהם נושאים סכינים, ואז, כך נטען, המשיב התנפל על פ.א וניסה לדקורו באמצעות סכין, אך פ.א אחז בידיו ונאבק עימו. לפי הנטען, במהלך המאבק פ.א נפל על גבו והמשיב נשכב עליו ודקר אותו שלוש דקירות במטרה לגרום למותו. בתוך כך, נטען כי המשיב ניסה להחדיר את הסכין לחזהו של פ.א על מנת להרגו, אך פ.א הצליח למנוע ממנו לעשות כן. מעובדות האישום השלישי עולה עוד כי באותו זמן, אביו של המשיב הצמיד את ע.ע אל חומה בחצר ודקר אותו שלוש דקירות במטרה לגרום למותו. לפי הנטען, המנוח נזעק לעזרתם של פ.א וע.ע, והצליח לתפוס את המשיב בכתפיו ולהרחיקו מפ.א, בעוד אביו של המשיב נמלט מהחצר. בשלב זה, כך נטען, דקר המשיב את המנוח דקירה אחת קטלנית בחזהו, שכתוצאה ממנה המנוח נפטר.

בגין המעשים המפורטים באישום השלישי יוחסו למשיב העבירות הבאות: רצח (עבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין); ניסיון רצח (שלוש עבירות) (עבירה לפי סעיף 305 לחוק העונשין); קשירות קשר לפשע (עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין), וחבלה בכוונה מחמירה (שתי עבירות) (עבירה לפי סעיף 329(א)(1) ו-(2) לחוק העונשין).

הליכי המעצר

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המבקשת, בתאריך 12.02.2015, בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. במועד זה בית המשפט המחוזי לנוער הנכבד נענה לבקשת בא-כוחו של המשיב לדחות את הדיון לצורך לימוד חומר הראיות בתיק, וכן לבקשתו כי יערך תסקיר בעניינו של המשיב, בשל היותו קטין (להלן: התסקיר). לפיכך בית המשפט המחוזי לנוער הנכבד דחה את הדיון לתאריך 25.02.2016 והורה על עריכת התסקיר עד למועד זה. בתאריך 18.02.2016 בית המשפט המחוזי לנוער הנכבד נעתר לבקשת בא-כוחו של המשיב לדחות את הדיון, עקב קיומו של דיון מקביל, ודחה את הדיון לתאריך 28.02.2016. לאחר מכן הדיון נדחה מספר פעמים נוספות נוכח בקשות דחייה מטעם שירות המבחן.

5. לבסוף, בתאריך 09.05.2016, נערך דיון בהיעדר התסקיר, ובגדרו בא-כוח המשיב הסכים לקיומן של ראיות לכאורה, אך המשך הדיון נדחה בשל העדר התסקיר. נוכח בקשה אחת מטעם בא-כוחו של המבקש, ומספר בקשות מטעם שירות המבחן - המשך הדיון נדחה מספר פעמים נוספות. בסופו של דבר, בתאריך 03.07.2016 הגיש שירות המבחן את התסקיר בעניינו של המשיב, בגדרו שירות המבחן לא המליץ על שחרור המשיב לחלופת מעצר. זאת, על אף התרשמותו החיובית מן המשיב, ומן הנימוק כי נוכח מורכבותו של התיק - החלופה הקיימת היחידה היא שילוב במעון נעול, אך למעונות הנעולים הקיימים ישנו תור המתנה ארוך, ולפיכך ניתנת העדפה לנערים עם פוטנציאל שיקומי, אשר לגישת שירות המבחן איננו קיים בעניינו של המשיב נוכח תקופת המאסר הממושכת הצפויה לו, אם יורשע. לאחר דחיה קצרה שניתנה לבקשת בא-כוחו של המשיב, בתאריך 19.07.2016 נערך דיון בעניינו של המשיב, בגדרו הורה בית המשפט המחוזי לנוער הנכבד על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו, וזאת, בין היתר, נוכח עוצמתה של המסוכנות העולה מן המשיב, וכן נוכח החשש שינסה להימלט מאימת הדין.

השתלשלות ההליכים בתיק העיקרי, נימוקי הבקשה והדיון בה

6. משלא הסתיים משפטו של המשיב במסגרת ששת חודשי המעצר - המבקשת הגישה את הבקשה שבפני להארכת מעצרו של המשיב. בבקשתה פירטה המבקשת את השתלשלות ההליכים בתיק העיקרי כדלהלן:

בתאריך 25.02.2015 בוצעה בפני המשיב הקראה פורמאלית של כתב האישום; באותו מועד ביקש בא-כוחו של המשיב לדחות את מתן המענה לכתב האישום לצורך לימוד חומר הראיות, ובית המשפט המחוזי לנוער הנכבד קיבל את הבקשה ודחה את הדיון לתאריך 28.03.2016; בתאריך 24.03.2016 הגישה המבקשת בקשה לאיחוד בין תיקו של המשיב לתיק של אביו, ולתיקון כתב האישום שהוגש נגד המשיב על דרך של הוספת אביו של המשיב כנאשם לכתב האישום; בתאריך 28.03.2016 נערך דיון, בגדרו נדונה סוגיית איחוד התיקים וסוגיית נוכחותם בני משפחת של המנוח בדיונים, ובית המשפט המחוזי לנוער הנכבד קבע כי הדיון הבא יערך בתאריך 09.05.2016 ובגדרו יינתן מענה לכתב האישום; בתאריך 09.05.2016 נענה בית המשפט המחוזי לנוער הנכבד לבקשת בא-כוחו של המשיב לדחות את הדיון לשם הסדרת ייצוגו של האב, ודחה את הדיון לתאריך 23.05.2016; בתאריך 18.05.2016 נעתר בית המשפט המחוזי לנוער הנכבד לבקשת בא-כוחו של המשיב ודחה את הדיון לתאריך 26.05.2016; לבקשת באי-כוחם של המשיב ואביו, דחה בית המשפט המחוזי לנוער הנכבד את מועד הדיון לתאריך 15.06.2016; בתאריך 15.06.2016 מסרו באי-כוח המשיב ואביו מענה לכתב האישום, ובית המשפט המחוזי לנוער הנכבד קבע דיון הוכחות לתאריך 18.07.2016; בתאריך 17.07.2016 הגיש בא-כוחו של אביו של המשיב בקשה לדחיית הדיון בשל מחלה; בתאריך 18.07.2016 בית המשפט המחוזי לנוער הנכבד קבע כי דיון ההוכחות הראשון יתקיים בתאריך 13.09.2016; בתאריך 20.07.2016, לאחר תיאום עם באי-כוח הצדדים, קבע בית המשפט המחוזי לנוער הנכבד כי יתקיים דיון הוכחות נוסף בתאריך 26.09.2016.

7. נוכח השתלשלות ההליכים האמורה, בגדרה קבועים שני מועדים לדיוני הוכחות לחודש ספטמבר 2016, ונוכח מסוכנותו של המשיב, העולה לטענת המשיבה, מהעובדות המיוחסות לו בכתב האישום ומכך שבמהלך ניהול תיק זה הוגש נגד המשיב כתב אישום נוסף, בגין עבירות שוד – המבקשת סבורה כי יש להאריך את מעצרו של המשיב. המבקשת מוסיפה וטוענת כי נוכח העובדה שטרם אותרו השניים הנוספים שלפי הנטען היו מעורבים עם המשיב בביצוע המעשים המיוחסים לו, וכן נוכח העובדה כי אף את המשיב לקח זמן לאתר נוכח ניסיונו להימלט – קיים חשש כבד משיבוש הליכי משפט ומניסיון חוזר להימלטות מאימת הדין במידה והמשיב ישוחרר.

8. בגדר הדיון שהתקיים בפני בתאריך 17.08.2016 המבקשת חזרה על טיעוניה בבקשה, ואילו בא-כוח המשיב טען, מנגד, כי יש לבחון את האפשרות להכניס את המשיב לרשימת המתנה למעונות הנעולים (להלן: רשימת ההמתנה). בא-כוחו של המשיב ביקש לסמוך את טענתו זו, בין היתר, בכך שהתסקיר כולל הרבה נקודות אור בעניינו של המשיב, וכי ההחלטה בסופו של דבר שלא להכניס את המשיב לרשימת ההמתנה לא נובעת ממאפייניו הספציפיים של המשיב, אלא מהנתון האובייקטיבי, שאיננו תלוי במשיב, כי רשימת ההמתנה כוללת תור ארוך של ממתנים.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה ושמיעת טיעוני הצדדים – הגעתי למסקנה כי דין בקשת המדינה להתקבל בחלקה, במובן זה שמעצרו של העורר יוארך, אך שמו של המשיב יתווסף לרשימת ההמתנה.

להלן אפרט בקצרה את נימוקי להחלטתי זו.

10. הכלל הוא שקטין שנתון במעצר במשך שישה חודשים מבלי שמשפטו הגיע לידי הכרעה – יש לשחררו ממעצר (ראו: סעיף 61 לחוק המעצרים בשילוב סעיף 10 לחוק הנוער). עם זאת, על פי סעיף 62 לחוק המעצרים, בשילוב עם סעיף 10 לחוק הנוער, בסמכותו של בית משפט זה להורות על הארכת המעצר גם לאחר שחלפו שישה חודשים – וזאת לתקופות זמן של עד 45 ימים. החלטה זו תתקבל תוך עריכת איזון בין הפגיעה בחירותו של הנאשם, אשר עומדת לו חזקת החפות, לבין הצורך לשמור על שלום הציבור ובטחונו. בגדר איזון זה בית המשפט יביא בחשבון, בין היתר, את השיקולים הבאים: קצב התנהלות המשפט; חומרת העבירות המיוחסות לנאשם; עברו הפלילי; גילו; המסוכנות הנשקפת ממנו לציבור בכלל ולקורבנותיו בפרט, והאפשרות להפיגה בחלופת מעצר; וכן את החשש מפני שיבוש הליכי משפט או מהימלטותו של הנאשם מן הדין (ראו: בש"פ 8127/12 מדינת ישראל נ' פלוני (18.11.2012) (להלן: בש"פ 8127/12); בש"פ 5073/14 מדינת ישראל נ' פלוני (25.07.2014) (להלן: בש"פ 5073/14); בש"פ 1383/16 מדינת ישראל נ' פלוני (22.02.2016); בש"פ 2324/16 מדינת ישראל נ' פלוני (14.04.2016)).

11. זאת ועוד – כאשר עסקינן בנאשם שהינו קטין, יש לבחון בקפידה יתרה האם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של חלופה, אשר תאיין את הסכנות לשלום הציבור ולשיבוש ההליך – מחד גיסא, ותפגע מעט ככל האפשר בחרות הקטין אשר לו עומדת חזקת החפות ובאפשרות להביא לשיקומו מאידך גיסא (ראו: בש"פ 6502/10 מדינת ישראל נ' פלוני (13.9.2010); בש"פ 8127/12; בש"פ 5073/14). עם זאת, עובדת היותו של נאשם קטין, איננה מקנה לו חסינות ממעצר, וככל שהאינטרס בדבר שלומו ובטחונו של הציבור דורש זאת או במידה ואין אפשרות לאיין את מסוכנותו בחלופה הולמת – יש להורות על מעצרו מאחורי סורג ובריה (ראו: בש"פ 1383/16 מדינת ישראל נ' פלוני (22.2.2016); בש"פ 8127/12; בש"פ 5073/14).

12. בנידון דידן, האיזון בין השיקולים שאותם יש להביא בחשבון בהחלטה כגון דא מביא למסקנה כי מעון נעול היא האפשרות המתבקשת בעניינו של המשיב. בצד אחד של כפות המאזניים ניצבת העובדה כי העבירות המיוחסות למשיב הן מן החמורות שבספר החוקים, וכן כי נראה שקיים חשש ממשי כי אם תינתן לו ההזדמנות – המשיב עלול לנסות לשבש הליכי משפט או להימלט מאימת הדין. מנגד, בצדן השני של כפות המאזניים – לטובת המשיב ניצב התסקיר המעמיק שנערך בעניינו, ממנו עולה כי המשיב הינו בעל מאפיינים חיוביים רבים, וכי המסוכנות הנשקפת ממנו לציבור בכלל ולקורבנותיו בפרט נובעת בעיקר מן המעשים המיוחסים לו מכתב האישום. בהקשר זה יש להזכיר כי בשלב זה, בו טרם הוכרע דינו של המשיב – למשיב קנויה חזקת חפות, וזו איננה מאפשרת לשקול את תקופת המאסר הצפויה לו, באם יורשע – כגורם השולל את אפשרות שילובו של המשיב בחלופה שיקומית סגורה. לכך זו של המאזניים יש להוסיף גם את גילו הצעיר של המשיב, את העובדה שאין לו עבר פלילי חלוט עד כה (אף כי תלוי נגדו כתב אישום נוסף – שגם ביחס אליו עומדת למשיב חזקת החפות), וכן את קצב ההתנהלות בהליך העיקרי, שבגדרו שמיעת ההוכחות אפילו לא החלה. אני סבור כי די באמור בכדי להטות את הכף לטובת העדפת החלופה של מעון נעול באופן עקרוני, וזאת מבלי להפחית מן החומרה שבמעשים המיוחסים למשיב (השוו: בש"פ 3323/10 מדינת ישראל נ' פלוני (06.05.2010)).

זה המקום לציין כי הצדדים מסכימים על כך שהמעשים החמורים המיוחסים למשיב, והעובדה שהלה ניסה בעבר להימלט מאימת הדין – אינם מאפשרים את שחרורו של המשיב לחלופה שאיננה מעון נעול.

13. טרם סיום אעיר כי אמנם לא ניתן להתעלם מהעובדה, שלמרבה הצער במדינת ישראל קיים רק מעון נעול אחד המתאים לקטינים מן האוכלוסייה אליה משויך המשיב, ושאליו, כפי שעולה מהתסקיר, קיימת רשימה ארוכה של ממתנים. יחד עם זאת, אינני סבור כי די בכך לבטל את הציפייה כי יעשה מאמץ למצוא דרך לשחרר את המשיב לחלופה האמורה, או לכל הפחות – לשלבן ברשימת ההמתנה.

14. נוכח כל האמור – בעת הזו, בה טרם הוכרע דינו של המשיב, יש לפעול לשילובו של המשיב ברשימת ההמתנה למעון הנעול הרלוונטי לו, ובמידה ויתפנה מקום בחלופה המוצעת הוא יוכל לפנות בבקשה לבית המשפט המחוזי לנוער הנכבד כדי שיבחן את האפשרות לשחררו לחלופה זו ובית המשפט המחוזי לנוער הנכבד יכריע בה כטוב בעיניו.

15. נוכח האמור בפסקה 14 שלעיל, ובכפוף לאמור בה – מעצרו של המשיב מוארך בזאת לתקופה של 45 ימים, שימנו החל מתאריך 12.08.2016, או עד להחלטה אחרת של בית המשפט המחוזי לנוער הנכבד, או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 16-03-43725 המתנהל בבית-המשפט המחוזי לנוער בתל-אביב – הכל לפי המוקדם.

ניתנה היום, ה' באלול התשע"ו (8.9.2016).

ש ו פ ט